

MÀSTER EN ESTUDIS DE DONES, GÈNERE I CIUTADANIA

PLA DOCENT ON LINE

MATÈRIA 3: CRÍTICA FEMINISTA DE LA CULTURA

ASSIGNATURA: LLENGUATGE, GÈNERE I MITJANS DE COMUNICACIÓ

CODI: 569022

SEMESTRE: 1

CRÈDITS: 5 crèdits ECTS

1. Competències

L'assignatura està concebuda per tal que l'alumnat, amb independència de la seva carrera i orientació professional, assoleixi:

- Una perspectiva de gènere en la percepció de la representació de les dones i el gènere en els mitjans de comunicació.
- Els instruments teòrics i metodològics per analitzar críticament les imatges i llenguatges amb perspectiva de gènere.
- Les eines analítiques per comentar les representacions de gènere en els mitjans.
- Els canals d'intervenció adients per fomentar bones pràctiques i denunciar biaixos sexistes en les representacions de gènere.

2. Objectius

2.1. Coneixements

- Conèixer els diversos conceptes que fonamenten una anàlisi feminista del llenguatge.
- Proporcionar eines d'anàlisi per llegir críticament textos amb perspectiva de gènere.

2.2. Habilitats, destreses

- Analitzar críticament els textos orals, escrits i audiovisuals amb perspectiva de gènere.
- Ser capaç de subvertir els discursos de gènere hegemònics.

2.3. Actituds, valors i normes

- Fomentar una perspectiva activa en la creació de textos amb perspectiva de gènere.
- Desenvolupar una actitud crítica i de denúncia davant de llenguatges verbals i audiovisuals sexistes i androcèntrics.
- Prendre consciència de la pròpia posició discursiva.

2.4. Normes

La participació activa de l'estudiant és un requisit imprescindible per al bon funcionament de l'assignatura i és un element molt rellevant en l'avaluació. Per tant, es requereix l'assistència habitual i puntual, la lectura de la bibliografia requerida per a cada sessió, la intervenció en els debats i la preparació de les activitats assenyalades per a cada tema, així com l'elaboració i presentació dels treballs en les dates previstes.

3. Temari

3.1. Blocs:

1. Dones i cultura.
2. Llenguatge verbal i comunicació.
3. Mitjans de comunicació: periodisme.
4. Publicitat.
5. Cinema.

3.2. Temes:

1. Dones i cultura.

- 1.1. Imaginari cultural i ordre simbòlic
- 1.2. Les bases dels discursos sobre les dones: la mitologia clàssica i la religió judeocristiana
- 1.3. Misogínia
- 2. Llenguatge verbal i comunicació.
 - 2.1. Llengua escrita, oral i audiovisual
 - 2.2. Androcentrisme i sexisme
 - 2.3. Representació de les dones en les ficcions
- 3. Mitjans de comunicació: periodisme.
 - 3.1. L'accés i el treball de les dones en els mitjans de comunicació
 - 3.2. El tractament i la representació de les dones en els mitjans de comunicació
 - 3.3. Mitjans de comunicació i violència masclista
- 4. Publicitat.
 - 4.1. Creació i utilització d'estereotips
 - 4.2. Les imatges de les dones a la publicitat
 - 4.3. Pràctiques i observatoris
- 5. Cinema.
 - 5.1. Els estudis feministes sobre el cine
 - 5.2. La construcció de la mirada en el cinema clàssic
 - 5.3. Noves mirades: cinema de dones i nous relats audiovisuals

4. Dedicació

Hores totals de dedicació a l'assignatura (5 crèdits): 125 hores

El còmput de 125 hores de dedicació inclou intervencions en els fòrums, preparació de treballs i activitats requerides per l'avaluació

5. Metodologia

Es fomentarà la interactivitat entre professorat i alumnat a través del campus virtual. Dita interactivitat s'assegura a través de distintes eines disponibles a la web del campus. El instrument bàsic són els fòrums, eina indispensable de l'ensenyament online. Els fòrums son necessaris per al bon funcionament de la docència online essent un espai de debat i de formulació de preguntes i dubtes. Es responsabilitat del professorat activar els fòrums i és responsabilitat de l'alumnat participar activament en tots i cada un dels fòrums oberts pel professorat.

Guies de lectura presentades pel professorat a través del fòrum de l'assignatura i realitzades pels alumnes.

Tutories individuals i/o col·lectives, si s'escau, per tal d'orientar les guies de lectura i el treball de l'alumne.

Tots els materials necessaris per desenvolupar les diverses activitats estaran indicats o ubicats al campus virtual de l'assignatura.

6. Tutories

Les tutories s'establiran en el programa de l'assignatura

7. Avaluació

El sistema d'avaluació serà el mateix per a tots els temes del programa.

L'avaluació inclourà:

- a) la presentació de totes les activitats
- b) participació en els fòrums de l'assignatura

Els treballs consistiran en activitats de reflexió teòrica i anàlisi de textos, amb pautes que es lliuraran a l'alumnat en les sessions corresponents.

La qualificació final és la mitjana de les qualificacions obtingudes en cada

tema.

El pes de les qualificacions és el següent:

-Activitats tema 1: 20%

-Activitats tema 2: 20%

-Activitats tema 3: 20%

-Activitats tema 4: 20%

-Participació en el fòrum (intervencions, propostes, aportació de temes de debat i nous materials, notícies, etc.): 20%

Avaluació única:

D'acord amb les normes del màster, existeix una data límit -la mateixa per a totes les assignatures- per a la sol·licitud d'avaluació única. L'alumne/a ha de sol·licitar-la en els 20 dies següents a l'inici del quadrimestre. La informació i el formulari el podrà trobar l'alumnat a la web del màster.

Cal fer totes les activitats de les 4 guies de lectura.

L'alumnat d'avaluació única que no participi activament en els fòrums, si vol aconseguir el 20% d'aquest apartat destinat a la nota final, haurà de presentar per escrit un comentari d'opinió i reflexió sobre les aportacions de tots els temes que s'hagin donat durant tot el curs als diferents fòrums de l'assignatura.

Revaluació

En cas de suspendre l'assignatura, l'alumnat pot optar a revaluació, segons ho estableix la normativa UB. La Facultat de Geografia i Història de la UB fixa les dates de dita revaluació.

8. Bibliografia general

1. Dones i cultura

DURÁN, M. Á. (2000): *Si Aristóteles levantara la cabeza*. Madrid: Cátedra.

BUTLER, J. (2006) [2004] *Deshacer el género*. Trad. Patricia Soley-Beltran.

Barcelona: Paidós.

2. Llenguatges i comunicació

LLEDÓ, E. (2005). *De llengua, diferència i context*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut Català de les Dones.
http://www.gencat.net/icdona/publica_online.htm

SUÁREZ BRIONES, B. I ALTRES (eds.) (2000), *Escribir en femenino*, Barcelona, Icaria.

3. Mitjans de comunicació: periodisme

ALTÉS, E. (2000), *Imágenes de las mujeres en los medios de comunicación. Líneas actuales de investigación*, Madrid, Instituto de la Mujer.

OLÁBARRI, E. ET AL (2004), *La identidad de género en la imagen televisiva*, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, Instituto de la Mujer. JORGE, A. (2004): *Mujeres en los medios, mujeres de los medios*, Barcelona: Icaria.

4. Publicitat

MARTÍNEZ MARTÍNEZ, I.J. *La mujer y publicidad en España: contradicciones sociales y discursivas*

<http://www.razonypalabra.org.mx/libros/libros/mujerypublicidad.pdf>

INFORMES DE L'INSTITUT CATALÀ DE LES DONES

<http://www.gencat.net/icdona/docs/informesexisme.pdf>

INFORMES DEL OBSERVATORIO DE LA PUBLICIDAD DEL INSTITUTO DE LA MUJER

<http://www.mtas.es/mujer/medios/publicidad/observatorio.htm>

5. Cinema

COLL, M, *Fer visibles les dones: el documental com a interpretació i registre de la realitat*, 2007.

<http://www.xtec.es/sgfp/llicencies/200607/memories/1573m.pdf>

KUHN, A, *Cine de mujeres. Feminismo y cine*, Madrid, Cátedra, 1991.